

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Beslut

1 (9)

Datum
2022-12-07

Ärendebeteckning
20479-2022

Sjöholm & Blom Bokslut Aktiebolag
Kungssportsavenyn 21
411 36 Göteborg

Förenklad delgivning

Tillsyn enligt penningtvättslagen; beslut om sanktionsavgift

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att Sjöholm & Blom Bokslut Aktiebolag (bolaget) med organisationsnummer 556671-8739 ska betala en sanktionsavgift om fyrahundra fyrtiofemtusen kronor (445 000 kr).

Sammanfattning

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn enligt penningtvättsregelverket¹ under perioden 16 maj 2021 till och med den 16 maj 2022 granskat bolagets allmänna riskbedömning för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Granskningen har visat att bolaget överträtt bestämmelserna om allmän riskbedömning i penningtvättsregelverket. Bolaget har under tillsynsperioden haft en bristfällig dokumenterad allmän riskbedömning och har därmed inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att motverka att bolaget utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Länsstyrelsen har bedömt att överträdelsen gällt centrala delar av penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har bedömt att överträdelsen varit allvarlig samt att den inneburit en påtagligt ökad risk för att bolagets verksamhet ska kunna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Beskrivning av ärendet

Bolaget är sedan den 9 april 2009 registrerat i Bolagsverkets register mot penningtvätt för verksamheterna bokföring, redovisning och skatterådgivning och har angivit i sin verksamhetsbeskrivning att de ska bedriva redovisning, skattekonsultationer samt övriga ekonomiska

¹ Lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

konsultationer. Bolaget har sitt säte i Västra Götalands län. Bolagets verksamhet omfattas därmed enligt penningtvättsregelverket av Länsstyrelsens tillsyn. Länsstyrelsen har inte tidigare utövat tillsyn över bolagets verksamhet enligt nu gällande penningtvättslag.

Länsstyrelsen skickade den 16 maj 2022 ett föreläggande till bolaget om att komma in med upplysningar och handlingar som rör verksamhetens allmänna riskbedömningar enligt penningtvättsregelverket.

Länsstyrelsen skickade den 23 juni 2022 ytterligare ett föreläggande vid vite till bolaget om att komma in med upplysningar och handlingar som rör verksamhetens allmänna riskbedömningar enligt penningtvättsregelverket.

Den 26 augusti 2022 kom bolaget in med ett yttrande till Länsstyrelsen. I bolagets yttrande återfinns bolagets handling benämnd ”Riskbedömning av byråns verksamhet”.

Därefter begärde Länsstyrelsen den 18 oktober 2022 in en komplettering från bolaget gällande hur stor del av bolagets omsättning som omfattas av penningtvättslagen.

Den 24 oktober 2022 kom bolaget in med ett kompletterande svar om hur stor del av bolagets omsättning som omfattas av penningtvättslagen. Den 1 november 2022 begärde Länsstyrelsen åter igen in ett förtydligande svar kring hur stor del av bolagets totala omsättning under perioden 2021-05-16–2022-05-16 som omfattades av penningtvättslagen.

Bolaget kom in med sitt förtydligande den 7 november 2022.

Länsstyrelsen har i detta ärende endast granskat och bedömt bolagets allmänna riskbedömning. Bolagets övriga skyldigheter enligt penningtvättsregelverket har Länsstyrelsen inte granskat.

Motivering till beslutet

Bakgrund och gällande bestämmelser

Syftet med penningtvättslagen är att förhindra att finansiell verksamhet och annan näringsverksamhet utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Fysiska och juridiska personer som bedriver vissa typer av verksamhet ska registrera sin verksamhet i Bolagsverkets register mot penningtvätt och följa de krav som lagen ställer upp. Två av de sektorer som omfattas av penningtvättslagens regler är yrkesmässig verksamhet som avser bokförings- och redovisningstjänster och skatterådgivning.

I den nationella riskbedömningen av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige bedöms den generella risken för penningtvätt inom sektorerna för bokförings- och revisionstjänster samt skatterådgivare vara betydande. Det är vanligt att man inom bokförings- och revisionssektorn har kunder inom branscher som är kända för att vara mer utsatta för ekonomisk brottslighet än andra, till exempel bygg- och restaurangbranschen.²

Genom tillsynen kontrollerar Länsstyrelsen att verksamheten drivs enligt penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen får förelägga den som driver verksamhet som omfattas av penningtvättslagen att lämna de upplysningar och ge tillgång till de handlingar som behövs för tillsynen. Länsstyrelsen har även rätt att ingripa mot en verksamhetsutövare som överträder en bestämmelse i 2–6 kap. penningtvättslagen eller Länsstyrelsens föreskrifter på området.

En verksamhetsutövare ska bland annat ha en dokumenterad allmän riskbedömning för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Enligt penningtvättsregelverket ska den allmänna riskbedömningen av verksamheten innehålla en bedömning av hur de produkter och tjänster som verksamhetsutövaren tillhandahåller i verksamheten kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och hur stor risken är för att detta sker. Vid den allmänna riskbedömningen ska verksamhetsutövaren särskilt beakta vilka slags produkter och tjänster som man tillhandahåller, vilka kunder och distributionskanaler som finns och vilka geografiska riskfaktorer som finns.

Penningtvättsregelverket genomsyras av principen om ett riskbaserat förhållningssätt, vilket för verksamhetsutövarens del innebär att omfattningen av åtgärder, förfaranden, kontroller med mera ska utformas och fortlöpande anpassas efter riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism i den specifika verksamheten. Verksamhetsutövarens riskbedömning är en grundsten i det riskbaserade förhållningssättet. Eftersom verksamhetsutövaren ska utforma den allmänna riskbedömningen så att den kan ligga till grund för verksamhetsutövarens rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder är den av stor vikt för flertalet åtgärder i penningtvättslagen.³

² Se Nationell riskbedömning av penningtvätt och finansiering av terrorism i Sverige 2020/2021.

³ Se prop. 2016/17:173 s. 178 f och s. 511.

Allmän riskbedömning

Bolaget har gett in en handling benämnd ”Riskbedömning av byråns verksamhet”.

I dokumentet har bolaget räknat upp sina produkter/tjänster till sex kategorier inom bokföring, redovisningstjänster och skatterådgivning, där risken med respektive tjänst anges som låg eller normal. Bolaget bedömer att de tjänster som bolaget utför för sina kunder anses vara av normalrisk. Bolaget har även angett fyra kategorier av olika kundstrukturer: *Geografisk, kontaktform, inriktning och övrig*. Även där med angivande av risknivåer låg eller normal. I denna struktur framgår i huvudsak följande. Bolaget har uteslutande uppdrag från svenska företag och verkar enbart inom Sverige. Bolaget träffar vanligtvis sina kunder flera gånger varje år för att ha i gång en dialog kring kunden och dess verksamhet. Byrån har några [REDACTED], dessa genomförs digitala möten med minst en gång per år. Merparten av byråns kunder är [REDACTED] främst i [REDACTED] och bolaget anger att de inte har någon specialisering av en viss bransch. Uppdragen är från varierande branscher. Vidare anför bolaget att de har ett fåtal kunder med [REDACTED], där [REDACTED] är en mycket liten del av den sammanlagda inkomsten. Bolaget har ett fåtal kunder inom [REDACTED], där det rör sig mest om [REDACTED]. Ett fåtal kunder med [REDACTED], främst i [REDACTED] och de har ett kundföretag som [REDACTED]. Bolagets sammanfattande riskbedömning för att bli utnyttjad för penningtvätt och finansiering av terrorism bedöms som normalhög och baseras på deras 12 olika förhållningssätt för tjänster/produkter och för deras kundstrukturer.

Bolaget har i övrigt uppgett följande av relevans för bolagets allmänna riskbedömning.

Bolaget har inte tagit upp alla tjänster som de tillhandahåller via bolagets hemsida i deras riskbedömning eftersom tjänsterna på hemsidan är sådana de har möjlighet att utföra men inte alltid sådana de faktiskt utför i dagsläget och således inte helt avspeglats i riskanalysen där de har fokuserat på de tjänster som de faktiskt utför. Det gäller dels bolagsbildning som faller under penningtvättslagen men då bolaget inte utför den tjänst själv utan hänvisar vidare har de gjort bedömningen att den tjänsten inte behöver vara med. HR-frågor finns inte heller med som en egen del i riskbedömningen då de inte har tolkat att det ska omfattas av reglerna för penningtvätt då det främst rör frågor som rör förhållandet mellan arbetstagare och arbetsgivare. Arbete med andra HR-frågor utförs i mycket ringa omfattning. De tjänsterna erbjuds bara till

befintliga kunder som de har gjort en individuell riskbedömning av vid antagandet.

Länsstyrelsen konstaterar att bolaget kortfattat räknat upp vilka tjänster som erbjuds i verksamheten och hur bolagets generella kundstruktur ser ut. Bolaget har efter varje uppräknad tjänst/produkt graderat varje tjänst från låg till normalrisk och motiverat varje risknivå vad gäller både tjänster/produkter samt kundstrukturer.

Länsstyrelsen bedömer att bolagets allmänna riskbedömning är bristfällig. Skälen till det är följande. Det saknas en redogörelse för vilka riskerna i verksamheten är samt hur riskerna kan förknippas med de tjänster som bolaget erbjuder och de kundtyper som förekommer i verksamheten. Den allmänna riskbedömningen saknar en identifiering och en analys av riskerna med tjänsterna och produkterna samt bolagets kundtyper och på vilket sätt som dessa skulle kunna utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism. De motiveringar till risknivåer som bolaget angett är inte kopplade till en angiven risk för bolagets specifika tjänster, produkter och kundtyper. Det framgår inte vad riskerna består i och hur åtgärden kopplas till en specifik risk. Bolagets riskbedömning saknar också en mer ingående förklaring till bolagets kundstruktur. Information som skulle kunna vara relevant i denna del är exempelvis hur många kunder bolaget har, kundernas storlek, vad de har för verksamhet eller vilka risker för penningtvätt som föreligger i kundernas verksamhet.

Enligt penningtvättslagen ska verksamhetsutövaren också ta hänsyn till uppgifter som kommer fram vid rapportering av misstänkta aktiviteter och transaktioner samt till information om tillvägagångssätt för penningtvätt och finansiering av terrorism och andra relevanta uppgifter som myndigheter lämnar. Omfattningen av den allmänna riskbedömningen ska bestämmas med hänsyn till verksamhetsutövarens storlek och art och de risker för penningtvätt eller finansiering av terrorism som kan antas föreligga. Länsstyrelsen kan utifrån bolagets allmänna riskbedömning inte bedöma om bolaget tagit hänsyn till dessa omständigheter. Bolaget har angett att omfattningen av den allmänna riskbedömningen bland annat beror på vilka risker byrån har identifierat samt verksamhetens storlek och art. Det framgår dock inte vilka faktiska omständigheter som bolaget lagt till grund för att bestämma omfattningen av sin allmänna riskbedömning.

Sammanfattningsvis har bolaget genom sin allmänna riskbedömning inte besvarat frågan hur verksamhetens tjänster kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och inte heller motiverat den angivna risken för att detta skulle kunna ske.

Länsstyrelsen bedömer mot denna bakgrund att det finns sådana brister i bolagets allmänna riskbedömning i förhållande till de krav som ställs upp i penningtvättsregelverket att denna därmed inte kunnat läggas till grund för bolagets rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder som krävs. Att bolagets allmänna riskbedömning varit bristfällig utgör en överträdelse av penningtvättsregelverket.

Val av ingripande

Som Länsstyrelsen konstaterat ovan har bolaget överträtt bestämmelserna om allmän riskbedömning i penningtvättsregelverket. Länsstyrelsen har i sådana fall rätt att ingripa. Valet av ingripande är i hög grad beroende av omständigheterna i det enskilda fallet. Utgångspunkten är att alla relevanta omständigheter ska beaktas.⁴ Länsstyrelsen ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till skador som uppstått och graden av ansvar. Vid överträdelser som inte är ringa får ett ingripande ske genom beslut om sanktionsavgift.

Länsstyrelsen tar i denna del hänsyn till följande omständigheter. Bolagets verksamhet har sedan den 9 april 2009 varit anmäld till Bolagsverkets register mot penningtvätt och bolaget kan förväntas ha kännedom om de skyldigheter som finns enligt penningtvättsregelverket. Det har inte framkommit att bolaget under någon del av tillsynsperioden haft en allmän riskbedömning i verksamheten som uppfyllt penningtvättsregelverkets krav. Överträdelsen har legat inom bolagets kontroll.

Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter.

Länsstyrelsen bedömer att de brister som redovisats ovan avseende bolagets riskbedömning innebär att överträdelsen anses som allvarlig. Överträdelsen kan därmed inte anses som ringa. Länsstyrelsen bedömer att överträdelserna har inneburit en påtagligt ökad risk för att bolagets verksamhet ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.⁵ Länsstyrelsen har vid sin bedömning även beaktat att det inom de sektorer där bolaget bedriver verksamhet generellt sett bedöms finnas en betydande risk för penningtvätt.

Det finns vid ovan angivna förhållanden skäl för Länsstyrelsen att besluta om en sanktionsavgift mot bolaget.

⁴ Se prop. 2016/17:173 s. 411 och s. 554.

⁵ Se prop. 2016/17:173 s. 404.

Sanktionsavgiftens storlek

När Länsstyrelsen fastställer sanktionsavgiftens storlek ska myndigheten ta särskild hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är, hur länge den har pågått, skador som har uppstått, graden av ansvar samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning och den vinst som verksamhetsutövaren gjort till följd av överträdelsen. Dessa omständigheter är typiskt sett sådant som Länsstyrelsen kan beakta i både förmildrande och försvärande riktning. Utgångspunkten är att Länsstyrelsen ska beakta alla relevanta omständigheter och som en allmän utgångspunkt bör storleken på avgiften stå i proportion till hur allvarlig överträdelsen är.⁶

Med finansiell ställning avses exempelvis verksamhetsutövarens årsomsättning, men Länsstyrelsen bör kunna beakta även andra faktorer. Sanktionsavgiftens storlek bör i regel stå i relation till verksamhetsutövarens storlek och omsättning.⁷ Enligt bolagets årsredovisning för perioden 2021-05-01–2022-04-30 uppgick bolagets nettoomsättning till 11 506 216 kronor. Bolaget har 9 anställda. Bolaget har uppgett att den andel av omsättningen som omfattats av penningtvättsregelverket under tillsynsperioden uppgick till 99,3 % och att den summan är 11 148 202 kronor.

Länsstyrelsen får inte bestämma sanktionsavgiften till ett lägre belopp än 5 000 kronor. Länsstyrelsen bedömer att det inte går att fastställa om bolaget gjort en vinst till följd av överträdelsen. Därmed får sanktionsbeloppet högst uppgå till motsvarande en miljon euro.

Länsstyrelsen bedömer att den konstaterade överträdelsen är allvarlig. Vid denna bedömning har Länsstyrelsen tagit särskild hänsyn till att bolaget haft en så bristfällig allmän riskbedömning att denna inte har kunnat läggas till grund för bolagets rutiner, riktlinjer och övriga åtgärder enligt penningtvättsregelverket. Överträdelsen har även bedömts innebära en påtagligt ökad risk för att bolagets verksamhet ska utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.⁸ Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att bolaget överträtt centrala delar av penningtvättsregelverket. Överträdelsen har också legat inom bolagets kontroll och pågått under i vart fall hela tillsynsperioden. Detta utgör försvärande omständigheter. Det har inte framkommit några förmildrande omständigheter. Vid dessa förhållanden samt med hänsyn

⁶ Se prop. 2016/17:173 s. 555 f. och Kammarrätten i Stockholms avgöranden den 16 december 2021 i mål nr 2311-21 och mål nr 2334-21.

⁷ Se prop. 2016/17:173 s. 403 f. och s. 556.

⁸ Se prop. 2016/17:173 s. 357.

till bolagets finansiella ställning, anser Länsstyrelsen att sanktionsavgiften ska bestämmas till 445 000 kronor.

Bestämmelser som beslutet grundas på

- 1 kap. 2 § p. 19 och 20, 2 kap. 1–2 §§, 7 kap. 1–2, 5, 10–11, 13, 16, 21 och 25 §§ lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen).
- 16 § förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter och allmänna råd (14FS 2017:178, 14FS 2018:51, 14FS 2019:52 och 14FS 2021:39) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av funktionschef Helena Schultz med handläggare Marielle Ekener som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsjurist Ann-Charlotte Broman medverkat.

Delgivning

Länsstyrelsen kommer att skicka er ett särskilt meddelande, så kallat kontrollmeddelande, om att detta beslut har skickats. Ni får alltså två brev från Länsstyrelsen, normalt med en dags mellanrum. Ni anses delgivna beslutet när två veckor har gått från det att beslutet skickades.

Information

Tillsynsärendet avslutas genom detta beslut. Bolaget är även fortsatt skyldiga att ha upprättade och uppdaterade riskbedömningar, rutiner och riktlinjer. Länsstyrelsen kan komma att följa upp att verksamheten följer penningtvättsregelverket genom nya tillsynsinitiativ.

Sanktionsavgiften tillfaller staten och faktureras av Länsstyrelsen efter att beslutet har vunnit laga kraft.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Bilaga

Ni kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västra Götaland antingen via e-post; vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses ni ha tagit del av beslutet två veckor efter att Länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där ni kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, vastragotaland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 40 00. Ange diarienummer 20479-2022.